

Perehdytysesite varhaiskasvatuksen uusille asiakasperheille Hattelmalan päiväkodille

Luukas Korpiluoma

2023 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Perehdytysesite varhaiskasvatuksen uusille asiakasperheille Hattelmalan päiväkodille

Etunimi Sukunimi

Koulutuksen nimi

Opinnäytetyö

Kuukausi, vuosi

Luukas Korpiluoma

Perehdytysesite varhaiskasvatuksen uusille asiakasperheille Hattelmalan päiväkodille

Vuosi

2023

Sivumäärä

31

Opinnäytetyö laadittiin yhteistyössä Hattelmalan päiväkodin kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää perehdytysesite, mistä kävi ilmi Hattelmalan päiväkodin arjen yleiset säännöt ja toimintamallit. Opinnäytetyön tavoitteena oli helpottaa toimeksiantajan asiointia varhaiskasvatuksen aloittavien huoltajien kanssa tarjoamalla uusille asiakasperheille alustavaa informaatiota Hattelmalan päiväkodin arjesta sen sisällöstä ja tätä kautta pyrittiin helpottamaan uusien asiakasperheiden siirtymää Hattelmalan päiväkodin asiakkaiksi.

Opinnäytetyön tietoperustana oli varhaiskasvatusta ohjaileva lainsäädäntö. Varhaiskasvatuksesta määriteltiin myös sen tehtävät ja tavoitteet, mahdolliset asiakkaat ja kerrottiin varhaiskasvatussuunnitelmista. Tietoperustassa kerrottiin leikin merkityksestä varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyön tietoperustassa mainittiin vanhempien perehtymisestä varhaiskasvatukseen ja kuinka varhaiskasvatuksen aluksi käydään aloittamiskeskustelu ja kerrottiin millaisiin käytöksen muutoksiin, on hyvä varautua lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen. Viimeisenä tietokokonaisuutena määriteltiin perehdyttämistä ja mihin yksityiskohtiin siinä pitää kiinnittää huomiota.

Kehittämistyön kehittämismenetelmä oli teemahaastattelu. Haastattelun sisältö analysoitiin teemoittelun avulla. Kehittämistyön tulos oli perehdytysesite. Esite oli sisällöltään suhteellisen lyhyt, mutta informatiivinen. Esitteen sisältönä oli Hattelmalan päiväkodin yleisiä sääntöjä sekä toimintamalleja koskien päiväkodin arkea. Esite sisälsi päiväkodissa toimivien ryhmien puhelinnumerot ja nimet, jotta ne olivat helposti vanhempien saatavilla. Ensimmäisestä versiosta saadun palautteen perusteella esitettä muokattiin päiväkodin toiveiden mukaisesti.

Asiasanat: varhaiskasvatus, asiakasperheet, perehdytys

Luukas Korpiluoma

Orientation guide for new families of early childhood education for Hattelmala daycare center

Year 2023 Pages 31

This thesis was done in co-operation with Hattelmala day-care centre. The purpose of this thesis was to create an orientation guide which provides information on the day-care centre's rules as well as the procedures. The main goal was to ease the starting of day-care for the children's parents. The orientation guide will offer preliminary information about the day-care centre's everyday activities. This will make the transformation to be part of the Hattelmala day-care centre's customers easier for the families.

This thesis's theoretical framework was on early childhood education and the legislation that controls it. The aims and goals as well as potential customers were defined and introduced in the theoretical framework. The early childhood education and care plan was also introduced. The theoretical framework also included the importance of play in the early childhood education. This thesis also covered the introduction of the parents to early childhood education as well as the introduction conversation that is to be had when the child starts in the day-care. Also, the changes in behaviour of the child when they start in early childhood education are highlighted. Lastly this thesis dived in on introduction as well as which details should be kept at importance.

Development method of this development task was a theme interview. Content of this interview was analysed according to the themes. Result of this development task was an introduction guide. Orientation Guide was relatively short, but informative. The content of this guide was the day-care centre's common rules and operation models regarding weekdays at Hattelmala day-care centre. The guide contained the telephone numbers and names of the groups operating in the kindergarten, so that they were easily available for the parents. Based on the feedback received from the first version of the guide, the guide was edited according to the wishes of the kindergarten.

Keywords: early childhood education, customer families, introduction

Sisällys

1	Johdanto.....	8
2	Toimeksiantajan esittely	8
3	Varhaiskasvatus Suomessa	9
3.1	Lainsäädäntö varhaiskasvatuksessa	9
3.2	Varhaiskasvatussuunnitelmat	9
3.3	Varhaiskasvatuksen asiakkaat	10
3.4	Varhaiskasvatuksen tehtävät ja tavoitteet	11
4	Leikki osana varhaiskasvatusta	11
5	Vanhemman ja lapsen perehtyminen varhaiskasvatukseen	12
5.1	Varhaiskasvatuksen aloitus ja varhaiskasvatuskeskustelu osana lapsen varhaiskasvatuksen aloittamista	12
5.2	Asioita, joita on hyvä tiedostaa lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen	13
6	Perehdytys	14
7	Kehittämistoiminta.....	15
8	Teemahaastattelu.....	16
8.1	Teemahaastattelun teoriaa	16
8.2	Teemahaastattelun suorittaminen.....	16
8.3	Haastattelun analysointi	17
8.4	Haastattelun tulokset.....	18
9	Esitteen kokoaminen.....	19
9.1	Esitteen pilottiversio	19
9.2	Esitteestä saatu palaute ja sen pohjalta eteneminen	20
10	Arviointi	21
10.1	Kehittämistyön arviointi.....	21
10.2	Eettisyys osana opinnäytetyön prosessia.....	21
10.3	Toimeksiantajan palaute	22
11	Pohdinta	23
	Lähteet.....	25
	Kuviot	28
	Taulukot	28
	Liitteet	29

1 Johdanto

Opinnäytetyön aiheeksi valikoitui perehdytysesite varhaiskasvatuksen uusille asiakasperheille toimeksiantajan tarpeiden mukaisesti. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Hämeenlinnan kaupungissa sijaitseva Hattelmalan päiväkoti. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa perehdytysesite mistä kävi ilmi Hattelmalan päiväkodin arjen yleiset säännöt ja toimintamallit. Opinnäytetyön tavoitteena oli helpottaa toimeksiantajan asiointia varhaiskasvatuksen aloittavien huoltajien kanssa tarjoamalla uusille perheille alustavaa informaatiota Hattelmalan päiväkodin arjesta ja sen sisällöstä ja tätä kautta pyrkiä helpottamaan uusien asiakasperheiden siirtymää Hattelmalan päiväkodin asiakkaiksi.

Opinnäytetyön tuloksena laaditusta perehdytysesitteestä hyötyvät toimeksiantaja taho sekä vihon kohderyhmä. Henkilökohtainen kiinnostus aihetta kohtaan heräsi ammatillisen pohdinnan seurauksena ja aihe kokonaisuudessaan palvelee koulutuksen ja valmistumisen jälkeistä siirtymää työelämään. Tutkimalla aihetta saatiin tietoa uusia varhaiskasvatuksen asiakasperheitä huolestuttavista tai pohdituttavista asioista koskien varhaiskasvatustoimintaa. Kehittämistyön tuloksia voidaan siirtää osaksi henkilökohtaista ammatillista osaamista ja tämän myötä varautua työskentelemään uusien varhaiskasvatuksen asiakasperheiden kanssa työelämäsiirtymän ollessa ajankohtainen.

2 Toimeksiantajan esittely

Opinnäytetyön työelämä kumppanina toimi Hämeenlinnassa sijaitseva Hattelmalan kunnallinen päiväkoti. Päiväkodissa on kolme 1-5-vuotiaiden lasten ryhmää sekä esiopetusryhmä. Hattelmalan päiväkoti huomioi lapsien yksilöllisyyden sekä mielenkiintojen kohteet, näitä hyödyntäen päiväkoti tarjoaa lapsille monipuolista toimintaa esimerkiksi liikuntaa retkeilyä päiväkodin monipuolista lähiympäristöä hyödyntäen. (Hämeenlinna 2022.)

Hattelmalassa lapsille annetaan mahdollisuus vaikuttaa omaan elämäänsä, myös vanhempien päivittäiseen ja aitoon kohtaamiseen kiinnitetään huomiota. Työntekijöiden aseenteen kivijalkoja ovat yhteisöllisyys, iloisuus ja huumorillisuus. Päiväkodin toiminnassa pyritään lapsilähtöiseen ja lämpimään toimintaympäristöön, missä lapsi saa tuntea olevansa osallinen ja osaava toimija. (Hämeenlinna 2022.)

3 Varhaiskasvatus Suomessa

Oheisissa kappaleissa käsitellään Suomessa järjestettävään varhaiskasvatustoimintaan vaikuttavaa ja määrittelyä lainsäädäntöä. Kappaleessa määritetään, ne yksilöt keillä on lainsäädännön mukaan oikeus saada Suomessa varhaiskasvatusta. Kappaleessa kerrotaan varhaiskasvatussuunnitelmista ja niiden sisällöstä. Suomessa järjestettävälle varhaiskasvatukselle on asetettu tavoitteita sekä tehtäviä, näistä kerrotaan tarkemmin luvussa.

3.1 Lainsäädäntö varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunniteltua ja tavoitteellista hoidon, koulutuksen ja kasvatuksen kokonaisuutta, jossa painopiste on erityisesti pedagogiikassa. Suomessa varhaiskasvatuksen järjestämisvelvollisuus on kunnilla. Kunnat voivat tuottaa varhaiskasvatus toimintaa päiväkotitoimintana, perhepäivähoitona tai avoimena varhaiskasvatuksena. (OKM 2022a.)

Varhaiskasvatustalaki (540/2018) ohjaa ja määrittelee esimerkiksi lapsen oikeutta varhaiskasvatukseen sekä varhaiskasvatuksen yleistä järjestämistä. Varhaiskasvatustalain (540/2018) 1 luvun 3 § määritetään varhaiskasvatuksen yleiset tavoitteet. Varhaiskasvatustalain (540/2018) 2 luvun 4 § ohjaa kaikessa varhaiskasvatustoiminnan järjestämisessä ja suunnittelussa ensisijaisesti huomioimaan lapsen edun. Valtioneuvoston asetuksessa varhaiskasvatuksessa (753/ 2018) määritetään varhaiskasvatusta ja perhepäivähoitoa koskevasta henkilöstön mitoitukselta.

Varhaiskasvatustoimintaa järjestetään esimerkiksi päiväkodissa, joka onkin yleisin varhaiskasvatuksen muoto. Lisäksi toimintaa voidaan järjestää perhepäivähoitona. Perhepäivähoito on pienessä ryhmässä toteutettavaa varhaiskasvatusta. Avointa varhaiskasvatusta voidaan järjestää esimerkiksi leikkipuisto tai kerhotoimintana. Avointa varhaiskasvatusta voidaan myös järjestää huoltajien ja lapsien yhteisenä toimintana. Kaikkia varhaiskasvatuksen toimintamuotoja koskevat varhaiskasvatustalain (540/2018) ja varhaiskasvatussuunnitelmissa määrätyt tavoitteet. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 8-9.)

3.2 Varhaiskasvatussuunnitelmat

Varhaiskasvatussuunnitelmat jaetaan kolmeen tasoon: Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma luo pohjan paikallisen tason varhaiskasvatussuunnitelmalle. Valtakunnallisella varhaiskasvatuksen ohjaamisella on tavoitteena varmistaa samanlaiset edellytykset varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten kokonaisvaltaiselle oppimiselle, kasvulle sekä kehitykselle. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma tulee luoda valtakunnallisen suunnitelman pohjalta. Paikalliset suunnitelmat saavat tarkentaa valtakunnallisen suunnitelman kirjauksia, mutta ne eivät

voi jättää pois lainsäädännössä, asetuksissa tai valtakunnallisessa suunnitelmassa mainittuja tavoitteita tai sisältöjä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 7-8.)

Jokaiselle päiväkodissa tai perhepäivä hoidossa olevalle lapselle luodaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma. Lapsen henkilökohtaisella varhaiskasvatussuunnitelmalla pyritään asettamaan yhteisiä tavoitteita ja sovitaan yhteisesti, kuinka lapsen yksilöllistä kehittymistä, oppimista ja hyvinvointia pyritään suunnitelmallisesti edistämään varhaiskasvatuksen inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Inklusiivisiin periaatteisiin kuuluvat kaikkia lapsia yhtäläisesti koskevat oikeudet koskien tasa-arvoa, syrjimättömyyttä, moninaisuuden arvostamista ja sosiaalista osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. (OPH 2022a.)

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laativan on tunnettava lapsen henkilökohtaiset vahvuudet ja mielenkiinnonkohteet, sekä osaaminen että myös yksilölliset tarpeet esimerkiksi lapsen mahdollisesti tarvitsema tuki. Päiväkodissa lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta vastaa lähtökohtaisesti varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden omaava henkilö. Suunnitelmaa ja sen toteutumista tulee seurata säännöllisesti. Suunnitelmaa on myös tarkistettava säännöllisesti, vähintäänkin kerran vuodessa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 9-10.)

3.3 Varhaiskasvatuksen asiakkaat

Kaikilla lapsilla on yhtenäinen oikeus saada varhaiskasvatusta. Kunnat ovat velvoitettuja järjestämään tai valvomaan varhaiskasvatuksen toteutumista kunnassa siellä asuvien perheiden tarpeet huomioon ottaen. Varhaiskasvatustoinnin (540/2018 luvun 3 12 §) määrittelee lapsen olevan oikeutettu varhaiskasvatukseen sen kuukauden alusta, kun lapsi täyttää yhdeksän kuukautta. Lähtökohtaisesti varhaiskasvatuspaikkaa tulee hakea kotikunnan päiväkodista tai perhepäivähoidosta neljä kuukautta ennen varhaiskasvatuksen aloittamista. Poikkeuksena ovat tilanteet, joissa vanhemmat saavat ennakoimatta työ tai opiskelupaikan, tällöin hoitopaikan voi saada kahdessa viikossa. Päätöksen lapsen osallistumisesta varhaiskasvatustoimintaa tekevät lapsen vanhemmat tai muut huoltajat. (OKM 2022b.)

Varhaiskasvatuksesta perittävistä asiakasmaksuista säädetään varhaiskasvatuksen asiakasmaksu laissa (1053/2016). Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja koskeva lainsäädäntö ei säätele yksityisenä järjestettävää varhaiskasvatus toimintaa. Varhaiskasvatuksesta perittävien maksujen suuruus pohjautuu perheen kokoon, tuloihin ja lapsen varhaiskasvatuksessa viettämään aikaan. Mikäli lapsi on varhaiskasvatuksessa enintään 20 tuntia viikossa, maksun suuruus on enintään 60 % kokoaikaisesta maksusta. Lapsen ollessa varhaiskasvatuksessa viikossa vähintään 35 tuntia voidaan varhaiskasvatusmaksu periä kokonaisuudessaan. Lapsen ollessa varhaiskasva-

tuksessa ajan, joka on 20 ja 35 tunnin välissä, on kunnan perittävä asiakasmaksu, joka on suhteutettu lapsen hoitoaikaan. (OKM 2022c.)

3.4 Varhaiskasvatuksen tehtävät ja tavoitteet

Varhaiskasvatus toiminnalla tuetaan huoltajia kasvatustyössä sekä lapsien henkilökohtaista kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatustoiminta edesauttaa huoltajien osallistumista opiskeluun tai työelämään. Varhaiskasvatustoiminnan yleisiä tehtäviä ovat myös lasten syrjäytymisen ennalta ehkäiseminen ja lasten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen. (OPH 2022b.)

Varhaiskasvatus on tärkeässä osassa lasten kasvun ja kehittymisen tiellä. Varhaiskasvatuksessa lapsen hankkimat taidot ja tiedot edesauttavat lapsen osallisuutta ja yhteiskunnallista toimivuutta. Varhaiskasvatus antaa tukea lapsen elinikäiselle oppimiselle. Yksi varhaiskasvatushenkilöstön tehtävistä on luoda luottamuksellinen suhde lapsiin ja heidän huoltajiinsa, sillä henkilöstön ja huoltajien välinen luottamuksellinen suhde tuo lapselle turvaa. Huoltajien ja varhaiskasvatushenkilöstön välinen luottamuksellinen suhde, joka mahdollistaa yhteistyön tuo lapselle myös jatkuvuutta. Henkilöstön ja huoltajien suhteen, keskusteltaessa lapsen varhaiskasvatuksellisista asioista kuten tavoitteista on oltava kunnioittava ja tasavertainen. Lapsen kannalta mielekäs kasvatuksellinen kokonaisuus voidaan saavuttaa ainoastaan henkilöstön ja huoltajien säännöllisellä yhteistyöllä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 14-19)

4 Leikki osana varhaiskasvatusta

Tässä pääluvussa kerrotaan leikin merkityksestä varhaiskasvatuksessa. Luvussa kerrotaan leikin kehittävästä vaikutuksesta lapselle osana lapsen päivittäistä varhaiskasvatusta. Luvussa kerrotaan varhaiskasvatushenkilökunnan asemasta ja tehtävistä suhteessa lasten leikkiin varhaiskasvatuksessa. Lisäksi luvussa sivutaan leikin haasteita varhaiskasvatuksessa.

Leikki on keskeinen osa varhaiskasvatustoimintaa. Leikissä yhdistyvät oppimiselle tärkeät elementit: innostuminen, oman taitotason haastaminen sekä yhdessä toimiminen. Varhaiskasvatushenkilöstön tehtävänä on turvata ja taata lasten osallistuminen yhteiseen leikkiin lapsen henkilökohtainen taitotaso huomioiden. Pitkäkestoisen leikin varmistamiseksi henkilökunnan on ymmärrettävä, että se vaatii tilaa, aikaa sekä sopivia välineitä, oppimisympäristöjen tulisi myös joustaa leikkien edetessä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 38-39.)

Leikkivien lasten erilaisten roolien havainnoiminen leikissä on yksi varhaiskasvatushenkilökunnan tärkeimmistä tehtävistä. Näiden havaintojen kautta lapsista voi oppia paljon. Lisäksi varhaiskasvatushenkilöstö keskustelee havainnoistaan ryhmän lapsien huoltajien kanssa. Lapsien havainnoinnista saatu tietopohja antaa lähtökohtia lapsien yksilölliseen ohjaukseen, mutta

myös koko ryhmän toiminnan suunnitteluun. Varhaiskasvatuksen henkilöstön suunnitellessa yhteistä toimintaa on tiedostettava, että erikohtiin päivää sopivat erilaiset leikit. (Helenius & Lummelahdi 2014, 222-224.)

Leikkiin varattava aika on tärkeässä osassa leikin kehittymistä. Leikkiin varatulla ajalla on myös välillisiä vaikutuksia lasten hyvinvoinnille. Leikin ajalliselle määrälle päivässä ei ole asetettu mitään tarkkaa aikaa, mutta mikäli varhaiskasvatuksessa halutaan aikuiskeskeisyydestä siirtyä kohti lapsilähtöisyyttä, niin yhtenä vaihtoehtona olisi jakaa päivärytmi tasapuolisesti aikuisen ohjaamaan toimintaa sekä lasten omatoimiseen leikkiin niin sisällä kuin ulkona. Lasten mielipahan välttämiseksi varhaiskasvatushenkilöstön tehtävänä on muistuttaa lapsia leikkiajan päättymisestä, jotta lapset voisivat asennoitua leikkiajan loppumiseen sekä saada leikkinsä sopivaan vaiheeseen lopettamista varten. (Helenius & Lummelahdi 2014, 222-225.)

Haasteina leikille varhaiskasvatuksen arjessa ovat esimerkiksi tilan, ja säilytys tilan puutteet kuin myös leikkimateriaalien niukkuus. Henkilökunnan on lisäksi kiinnitettävä huomiota ja varmistettava leikkien alkaessa, että lasten leikkeihin siirtyminen ei vie turhan paljon aikaa itse leikkimiseltä. (Helenius & Lummelahdi 2014, 221-223.)

5 Vanhemman ja lapsen perehtyminen varhaiskasvatukseen

Tässä pääluvussa kerrotaan kuinka lapsen ja vanhemman perehtyminen etenee siinä tilanteessa, kun lapsi on aloittamassa varhaiskasvatuksen. Luvussa kerrotaan lyhyesti varhaiskasvatussuunnitelma keskustelusta ja sen sisällöstä Alaluvussa tuodaan tietoon vanhemmille mihin on hyvä varautua, kun perheen tilanne muuttuu lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksessa.

5.1 Varhaiskasvatuksen aloitus ja varhaiskasvatuskeskustelu osana lapsen varhaiskasvatuksen aloittamista

Varhaiskasvatuksen uusien asiakasperheiden perehdyttäminen varhaiskasvatuksen arkeen aloitetaan informaatiokirjeen lähettämällä perheelle ja samalla vahvistetaan perheen asiakkuus päiväkotiin ja sovitaan yhteisesti varhaiskasvatuksen aloittamiskeskustelun ajankohdasta. Lapsi ja huoltaja tutustuvat päiväkotiryhmään ja sen toimintaan yhdessä, huoltajan ja päiväkodin henkilöstön määrittelemän ajanjakson ennen lapsen itsenäistä varhaiskasvatuksen aloitusta. Aloituskeskustelu käydään ennen lapsen itsenäistä aloitusta päiväkotiryhmässä. Aloituskeskustelussa huomioidaan ja käydään läpi perheen odotuksia ja ajatuksia varhaiskasvatuksesta, Keskustelussa annetaan huoltajien kertoa omista kasvatuseriaateistaan ja heidän toiveistaan yhteistyön suhteen kodin ja päiväkodin välillä. Aloituskeskustelussa huoltaja ja lapsi kertovat yhdessä lapselle tärkeistä asioista ja ihmisistä ja elämästä lapsen kotioissa. (Hämeenlinnan varhaiskasvatussuunnitelma 2022, 11.)

Lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksessa laaditaan hänelle lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma. Tämä suunnitelma laaditaan yhteistyössä vanhempien ja varhaiskasvatuksen opettajien kesken. Suunnitelmaa täydennetään kerran vuodessa, ellei sen täydentämiselle ilmene tarvetta useammin. Lapsen Varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta käydään huoltajien ja varhaiskasvatuksen opettajien välillä varhaiskasvatuskeskustelu. Keskustelu ajoittuu useimmiten 2-3 kuukauden sisälle lapsen varhaiskasvatuksen aloittamisesta. Vanhemmat voivat varautua keskusteluun miettimällä lapsen vahvuuksia ja mielenkiinnon kohteita, yleensä vanhemmat saavat myös ennen varhaiskasvatuskeskustelua täydennettäväkseen heille tarkoitettun osuuden keskustelusta ja sen rakenteesta. (Päiväkoti alkaa, tervetuloa 2019, 15).

5.2 Asioita, joita on hyvä tiedostaa lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen

Lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksessa on vanhemman hyvä tiedostaa lapsen muuttuva elämäntilanne. Elämäntilanteen muutos lapsella ja lapsen reagoiminen siihen on täysin luonnollista. Lapsen mahdolliseen reaktioon uudessa tilanteessa vaikuttavat lapsen persoona, ikä ja lapsen kehitystaso. Mahdollisia lapsen reaktioita ovat esimerkiksi univaikeudet, vanhempaan kohdistuvalla kiukuttelulla tai takertumisella sekä vanhemman perään itkemisellä. Lapsi saattaa myös kieltäytyä menemästä päiväkotiin tai osallistumasta päiväkodin ohjelmaan, lapsi voi lisäksi käsitellä vanhemmasta erossa olon tunteita tai teemoja leikeissään ja piirustuksissaan. Vanhemman tulee myös huomioida, että lapsi ei välttämättä reagoi muuttuneeseen tilanteeseen mitenkään dramaattisesti, ja tämäkin lapsen tapa reagoida on täysin normaali. (MLL 2023.)

Lasta varhaiskasvatuksesta päivän jälkeen hakemaan tulevan vanhemman on hyvä pitää mielessä, että lapsen tapaaminen päiväkoti päivän jälkeen on päivän tärkein hetki. Tämän takia vanhemman tulisi antaa lapselle paljon huomiota ja pyrkiä varmistamaan, että haku tilanne on lapsen näkökulmasta iloinen jälleen näkeminen. Hakemiseen päiväkodista on hyvä luoda rutiini, joka helpottaa lapsen siirtymää päiväkodista takaisin kotiin. Rutiini syntyy esimerkiksi siitä, että hakutilanteessa vanhempi vaihtaa päivänkuulumiset hänen lapsensa ryhmän aikuiselta. Tätä kautta vanhemmat oppivat paremmin ymmärtämään lapsen päivän sisältöä varhaiskasvatuksessa. (Päiväkoti alkaa, tervetuloa 2019,12.)

Varhaiskasvatuksen alussa lapsi altistuu monenlaisille taudinaiheuttajille. Lapsen altistuessa uusille taudeille on hyvä varautua siihen, että sairausloma päiviä saattaa kertyä merkittävästi. Vanhemmilla on kuitenkin oikeus jäädä kotiin hoitamaan sairastunutta lasta. Päiväkodin suosituksia poissaolopäivien määrästä kannattaa noudattaa, sillä puolikuntoinen lapsi altistuu ja sairastuu helpommin myös muihin tauteihin ja tästä voi syntyä sairastelun kierre. (Päiväkoti alkaa, tervetuloa 2019, 14.)

Lapsen aloittaminen varhaiskasvatuksessa saattaa aiheuttaa myös vanhemmalla tai vanhemmille ristiriitaisia tuntemuksia. Vanhemmat saattavat joutua myös vastaanottamaan lapsen voimakkaita tunnereaktioita. Useimmiten aika tasoittaa alkuvaiheen tunnemyllerrykset, aikaa tähän saattaa kulua jopa pari kuukautta riippuen lapsen temperamentista, iästä ja aiemmista kokemuksista. Kaikki vastuu ei luonnollisesti lankea huoltajille lapsen varhaiskasvatukseen sopeutumisen suhteen. Päiväkodilla on vastuu varmistaa, että lapselle syntyy päiväkodissa hyvä ja turvallinen olo ja varmistaa, että lapsi tulee ymmärretyksi ja kuulluksi omana itsenään. (MLL 2023.)

6 Perehdytys

Tässä pääluvussa määritellään perehdyttäminen ja kerrotaan mitä perehdyttämisessä tulisi ottaa huomioon, Luvussa kerrotaan lisäksi perehdytyksen sisällöstä ja mihin siinä tulisi kiinnittää huomiota.

Eklund (2018, 25) kertoo perehdytyksessä olevan kyse uuden tiedon oppimisesta ja henkilön jo olemassa olevan tiedon soveltamisesta. Kangas ja Hämäläinen (2010, 4-5) korostavat perehdyttämisessä selkokielen tärkeyttä ja tarvittaessa kuvallisen materiaalien käyttöä osana perehdyttämistä.

Perehdyttämisessä on tärkeää tuntee perehdytyksen kohderyhmä. Apu kysymyksiä tämän selvittämiseen ovat esimerkiksi ketä perehdytetään, miten perehdytetään, miksi perehdytetään ja miten perehdytys suoritetaan. Tämän jälkeen perehdytyksessä voidaan lähteä pohtimaan perehdytyksen sisältöä ja tavoitteita esimerkiksi sitä mikä on kulloinkin perehdyttämisen keskeinen sisältö, minkälaista tietoa perehdytyksen on hyvä sisältää sekä minkälaista tietoa käydään tarkemmin läpi ja minkälainen tieto puolestaan jätetään pintapuolisempaan käsittelyyn. Perehdyttämisessä tulee myös pohtia perehdyttämiselle asettavia tavoitteita. (TTK 2023.)

Perehdyttämisen ja opastamisen tuloksia kannattaa seurata ja arvioida siitä näkökulmasta saavutettiinkö perehdytykselle asetetut tavoitteet ja mitä perehdytyksessä meni vikaan ja mitä tulisi muuttaa tai korjata. Perehdytyksen kohderyhmältä kannattaa kysyä mielipiteitä ja kokemuksia kuunnella ja tämän palautteen pohjalta päivittää ja kehittää perehdytystä. (TTK 2023.)

7 Kehittämistoiminta

Tässä luvussa käsitellään kehittämistoimintaa. Luvussa määritellään kehittämistä toimintana. Lisäksi kerrotaan kehittämisen erilaisista muodoista. Luvussa käsitellään lisäksi kehittämistoiminnassa tuetuttua tietoa ja sen merkitystä suhteessa kehittämistoiminnan onnistumiseen.

Kehittäminen nähdään usein konkreettisena toimintana, jolla tähdätään jonkin selkeästi määritellyn tavoitteen saavuttamiseen. Kehittäminen voi kohdistua niin yhteen yksilöön työyhteisössä kuin myös laaja-alaisesti uudistamaan tai yhtenäistämään kyseessä olevan organisaation työskentelytapoja. Kehittämistoiminta voidaan jakaa myös organisaation sisäiseen kehittämiseen tai esimerkiksi ulkopuoliselle tilaajalle myytävään ulkoiseen kehittämistoimintaan. Kehittämisen tavoitteet voidaan jakaa joko ulkoapäin määritettyihin tavoitteeseen tai toimijoiden itse määrittelemiin tavoitteisiin. Toimijoiden itsensä valikoimiin tavoitteisiin edetään yhteistyössä prosessin omaisesti. Kehittäminen voi olla luonteeltaan niin hankemallinen kuin myös jatkuvaa kehittämistoimintaa. Hankemalliselle kehittämistoiminnalle on asetettu ulkoiset aikatauluraamit. Kehittämistä työyhteisössä on uusien toimintatapojen kehittäminen kuin myös jo toimivien ja olemassa olevien toimintatapojen hyödyntäminen työyhteisössä. (Toikko & Rantanen 2009, 14-15.)

Hellström (2004) mukaan kehittäminen tähtää aina positiiviseen muutokseen suhteessa olemassa olevaan tilaan koskien esimerkiksi nykyisiä rakenteita tai toimintatapoja, Tämä tavoitteellisuus on keskeinen elementti kehittämistoiminnassa. (Toikko & Rantanen 2009, 16.) Kehittämistoiminnassa tuetettu tieto on usein luonteeltaan käytännöllistä ja sen tehtävä on tukea kehittämistä. Kehittämistoiminnalle on normaalia, että joissakin tilanteissa on täysin perusteltua rajata tiedonkeruuta ja täten tiedon määrää, sillä kehittämistoiminnassa ei voida syventyä yhtä kattavaan tiedonkeruuseen kuin perinteisessä tutkimuksessa. (Toikko & Rantanen 2009, 113-119.)

Kehittämistoiminnassa ei teoria yksistään ole yksittäinen kaiken määräävä tekijä onnistuneessa lopputuloksessa vaan pikemminkin niin, että kehittämisellä ei ole varsinaisesti merkitystä, ellei sen seurauksena synny jotain käytännöllistä. Kehittämisen tulosten käyttökelpoisuuden näkökulmasta ei ole mikään itseisarvo, että kehitystoimintaa on raportoitu kaikkien luotettavien tieteellisten tutkimuksien standardien mukaisesti, vaan raportointi tieteellisten käytäntöjen ja sääntöjen mukaisesti voidaan katsoa olevan alisteinen suhteessa käytännöllisyyteen tai muille päämäärille. Luettavuuden ottaminen huomioon tutkimuksen aikana tuo kuitenkin lisäarvoa kehittämistoiminnalle ja sen tuloksille. (Toikko & Rantanen 2009, 159.)

8 Teemahaastattelu

Tässä pääluvussa käsitellään teemahaastattelua tutkimusmenetelmänä ja sen teoriaa. Lisäksi käsitellään teemahaastattelun sisältöä ja sen analysointia. Luvuissa kerrotaan lisäksi opinnäytetyön etenemisestä vaiheittain.

8.1 Teemahaastattelun teoriaa

Tarkempana laadullisen tutkimuksen menetelmänä opinnäytetyössä hyödynnettiin Teemahaastattelua. Teemahaastattelussa aiheet ovat etukäteen sovitut, mutta niihin ei ole haastattelija tehnyt valmiita kysymyksiä. Teemahaastattelua puoltaa tähän opinnäytetyöhön sen avoimuus valitusta aiheesta tai aiheista. Haastateltava saa kertoa aiheesta melko vapaasti, mutta taustalla oleva teema takaa sen, että kaikkien haastateltavien kesken on kuitenkin vähintään sivuttu samoja aiheita (Eskola & Suoranta 2005, 86-87.)

Teemahaastatteluun poimitaan tutkimusongelman kannalta välttämättömät aiheet ja teemat, joita haastattelussa tulee käsitellä, jotta tutkimusongelmaan kyetään vastaamaan. Haastattelun aikana ei ole väliä missä järjestyksessä asioita käsitellään. Teemahaastattelussa haastattelijan tehtävänä on varmistaa, että haastattelu pysyy sille asetettujen teemojen sisällä. Teemahaastattelussa tulee haastattelijan ottaa huomioon ja pyrkiä välttämään kysymyksiä, joihin haastateltava voi halutessaan vastata yhdellä sanalla. Teemahaastattelussa on varmistettava, että kysymyksiä ei ole lukumäärällisesti liikaa, vaan enemminkin keskityttävä varmistamaan, että haastattelun kysymyksillä haastattelun kohde saataisiin vastauksillaan kuvailemaan, vertailemaan tai kertomaan aiheesta käytännön esimerkein. (Vilka 2015, 124-128.)

8.2 Teemahaastattelun suorittaminen

Ryhmämuotoinen teemahaastattelu suoritettiin Hattelmalan päiväkodin tiloissa ja tilanteessa olivat läsnä päiväkodinjohtaja sekä päiväkodin varhaiskasvatuksen opettajia. Opettajia haastattelussa oli läsnä kolme. Varhaiskasvatuksen opettajat olivat haastattelussa läsnä, koska heidän vastuulleen kuuluvat varhaiskasvatuksen aloittamiskeskusteluiden järjestäminen ja pitäminen huoltajien kanssa, joten tähän taustoittaen he olivat perehdytysesitteen kokoamisen vaiheessa tärkeitä henkilöitä. Heiltä saadun tiedon ja vastausten perusteella esitteen ensimmäistä versiota lähdettiin kokoamaan. Valmiin esitteen lopullinen kohderyhmä oli kuitenkin uusien asiakasperheiden huoltajat. Haastattelu äänitettiin osallistujien suullisella luvalla ja äänite luvattiin hävittää poistamalla se laitteesta sen jälkeen, kun sen hyödyntäminen ei ollut enää opinnäytetyön kannalta välttämätöntä tai perusteltavissa.

Teemahaastattelussa hyödynnettiin kahta avointa kysymystä. Kysymyksen muotoilulla pyrittiin saamaan vastauksista avoimia ja kuvailevia. Lisäksi tavoitteena oli saada haastateltavilta henkilökohtaista, kokemusperäistä tietoa tai huomioita opinnäytetyön aihealueesta. Teemahaas-

tattelussa vastaajilta kysytyt kysymykset olivat: 1) Minkälaista tietoa esitteessä sinun mielestäsi tulisi olla? 2) Millaisiin kysymyksiin/huomioihin lasten huoltajilta useimmiten vastaat/törmäät päiväkodissa työskennellessäsi? Teemahaastattelun kysymykset osittain sivuavat toisiaan, mutta toisen kysymyksen asettelulla tavoitteena oli saada kokemuseräistä tietoa juuri kyseistä Hattelmalan päiväkodista ja sen huoltajia yleisesti mietityttäneistä asioista ja mahdollisesti usein toistuvista kysymyksistä, huomioista tai huolista.

8.3 Haastattelun analysointi

Teemahaastattelun sisällön ollessa laajaa ja vapaata keskustelua aihealueesta sen sisältöä eli henkilöiden vastauksia kysymyksiin pyrittiin jäsentämään poimimalla haastattelusta opinnäytetyön kannalta relevantteja vastauksia ja huomioita. Näiden vastausten ja huomioiden pohjalta suunniteltiin ja toteutettiin opinnäytetyön tuloksena syntyneen perehdytysesitteen ensimmäinen versio.

Opinnäytetyö nojautui laadullisiin tutkimusmenetelmiin, sillä tässä kehittämis- muotoisessa opinnäytetyössä pyrittiin saamaan avointa, mittaamatonta tietoa tutkittavasta ilmiöstä ja tällöin parhaat tulokset saatiin laadulliselle tutkimukselle tyypillisinä kysymyksillä mitä, miten ja miksi. (Airaksinen & Vilka 2003, 63.). Tutkimusmenetelmän ollessa laadullisen tutkimuksen piirissä oli täten myös pyrittävä hyödyntämään laadulliseen tutkimukseen suunnattuja analyysimenetelmiä. Pohjimmiltaan laadullisen aineiston analyysin tavoitteena oli selkeyttää tutkimuksen aineistoa ja tätä kautta tuottaa uutta tietoa käsiteltävästä tutkimusaiheesta. Analyysin tavoitteena oli aineiston tiivistäminen ilman, että sen sisältämä informaatio katoaisi. Pikemminkin pyrkimyksenä oli informaatio arvon kasvattaminen luomalla hajanaisesta aineistosta selkeämpää ja mielekkäämpää. (Eskola & Suoranta 2005, 137.)

Aineiston keruu menetelmän ollessa teemahaastattelu voitiin sen sisältö analysoida purkamalla haastattelu ja etenemällä siitä suoraan tutkijan intuitioon luottamalla edetä analyysi vaiheeseen. Analyysi menetelmänä hyödynnettävä teemoittelu sopi teemahaastattelun sisällön analysointiin, sillä se on suositeltava aineiston analysointi menetelmä jonkin käytännöllisen ongelman ratkaisemiseen. Teemoittelussa saattaa riittää jo pelkkä haastattelu puheen kuvailu tutkimuksen ongelmien ratkaisuksi ja haastattelurunkoa voidaan käyttää sellaisenaan analyysin jäsentämiseen. (Eskola & Suoranta 2005, 174-179).

Tässä opinnäytetyössä teemoittelu haastattelu aineistosta tehtiin luomalla kaksi taulukkoa. Toisessa taulukon 1 sarakkeessa oli perehdytysesitteen kannalta olennaista tietoa ja toiseen taulukon 1 sarakkeeseen merkittiin teemahaastattelussa mahdollisesti esiin nousutta tietoa tai vastauksia, joilla ei kuitenkaan ole perehdytysesitteen kannalta edistävää vaikutusta.

Perehdytysesitteen kannalta olennaista tietoa	Perehdytysesitteen kannalta epäolennaista tietoa
Lasta ei saa tuoda päiväkotiin sairaana.	Päiväkodin ympäristön kuvailu.
Lapsella tulee olla päiväkodissa sään mukaiset vaatteet.	
Vaatteiden tuominen päiväkotiin ja niiden puhtaudesta huolehtiminen sekä niiden nimeäminen ovat vanhempien vastuulla.	

Taulukko 1: Esimerkki taulukko Haastattelun analysoinnista teemoittelua hyödyntäen

8.4 Haastattelun tulokset

Teemahaastattelun pohjalta opinnäytetyön tuloksena syntynyt perehdytysesite ja sen sisältö selkeni. Haastattelussa selvisi perehdytys esitteen alustavasti tavoiteltu pituus ja laajuus eli maksimissaan 1 A4 molempia paperin puolia hyödyntävä esite, koska näin ollen sen jakaminen vanhemmille oli helpompaa. Lyhyempi esite oli myös huoltajille mieluisampi ja helpompi lukea läpi.

Itse esitteen sisältö rajattiin toimeksiantaja tahon tarpeiden mukaisesti koskemaan päiväkodin arjen toimivuuden ja sujuvuuden kannalta tärkeitä aiheita esimerkiksi, että lasta ei saa tuoda sairaana hoitoon tai, että päiväkodissa ulkoillaan myös sateella tai pakkasella, jolloin vanhempien tehtävänä on varmistaa lapsella olevan ulkoiluilmän mukaiset vaatteet ja vaatteiden kastumisriskin myötä päiväkodissa mahdolliset vara/vaihtovaatteet. Vaatteiden nimeäminen nousi esille etenkin siitä näkökulmasta, että se oli vanhempien tehtävä, kuin on myös vaatteiden puhtaudesta huolehtiminen.

Yhtenä näkökulmana esille nousi Hämeenlinnassa varhaiskasvatuksessa käytössä oleva Päikky-älypuhelin sovellus. Sovellus mahdollisti esimerkiksi vanhempien ja päiväkodin välisen yhteydenpidon. Tästä aiheesta teemahaastattelun perusteella haluttiin perehdytysesitteeseen lyhyt maininta. Itse maininnan muotoilu jätettiin kuitenkin perehdytysesitteen tekijän oman harkinnan varaan.

9 Esitteen kokoaminen

Perehdytysesitteen suunnittelussa lähdettiin liikkeelle pohtimalla yleisellä tasolla, minkälaisesta tiedosta varhaiskasvatuksen uudet asiakasperheet voisivat hyötyä varhaiskasvatusta aloittaessaan. Alustavan pohdinnan jälkeen oli vuorossa tapaaminen Hattelmalan päiväkodin johtajan kanssa. Tässä tapaamisessa keskusteltiin esitteen pituudesta ja esitteeseen tulevasta tiedosta toimeksiantajan näkökulma huomioiden. Suunnittelussa ja tapaamisessa eli teema-haastattelussa huomattiin, että etukäteen pohditut tiedot koskien esitettä menivät melko lailla yksi yhteen toimeksiantajan toiveiden kanssa koskien esitteen sisältöä ja sen rajauksia.

Esitteen suunnittelussa seuraavaksi edettiin päiväkodinjohtajan tapaamisen pohjalta sekä varhaiskasvatuksen opettajille suoritettujen teema-haastattelun sisällön perusteella. Teema-haastattelun pohjalta esiin nousi varhaiskasvatuksen kannalta perusasiat koskien lapsen tuomista varhaiskasvatukseen sairaana tai lapsen ja huoltajien varautumisesta ulkoiluun vallitsevista sääoloista riippumatta, varmistamalla, että lapsella on päiväkodissa sään vaatimusten mukaiset vaatteet sekä vaihtovaatteet.

9.1 Esitteen pilottiversio

Esitteen pilotti version kokoaminen aloitettiin suunnitellun ja teema-haastattelun tuloksia tekstimuotoon siirtämällä. Tekstimuotoilussa pyritään huomioimaan selkokielisyys ja tämän takia teksti pyrittiin pitämään tiiviinä ja sanamuotoilultaan helposti ymmärrettävänä. Tiivistä ja yksinkertaisilla sanamuodoilla kasattu esite oli myös helpompi lukea ja sisäistää.

Pilotti versioon esitteestä, josta kysytään palautetta ja täydennys ehdotuksia Hattelmalan päiväkodin varhaiskasvatuksen opettajilta tuli tietoa tiivistä ja ytimekkäästi. Tiedot koskivat päiväkodin arjen sujumista esimerkiksi sään mukaisten vaatteiden tuomista ja niiden nimeämisestä. Lisäksi tietoa esitteeseen laitettiin siitä, että lasta ei saa tuoda päiväkotiin sairaana sekä että siitä olisi hyvä ilmoittaa, mikäli lapsi sairastuu ja jää kotiin. Yhtenä osana esitteeseen tiedoksi laitettiin lapsen hakemista päiväkodista koskevia asioita kuten että lasta haettaessa ja tuotaessa on lähtökohtaisesti noudatettava hoitoaikoja. Lisäksi vanhemmille kerrottiin esitteen kautta, että omaa lasta hakiessa kaikki huomio tulisi antaa lapselle esimerkiksi puhelimen sijasta sekä siitä että hakutilanteessa pyritään vaihtamaan päivän kuulumiset koskien lapsen päivää esimerkiksi sitä mitä päiväkodissa on tehty ja sitä missä leikeissä lapsi on ollut vapaan toiminnan aikana. Lisäksi toimeksiantaja tahon toiveiden mukaisesti esitteeseen laitettiin päiväkodin ryhmät puhelin numeroineen sekä tuotiin esille, se että Hämeenlinnassa on käytössä Päikky-varhaiskasvatusjärjestelmä. Tästä aiheesta esille esitteeseen tuotiin mistä sovelluksen voi ladata ja miten sen saa aktivoitua. Nämä tiedot poimittiin toimeksiantaja tahon pyynnöstä Hämeenlinnan kaupungin internetsivulta.

- Lasta ei saa tuoda sairaana päiväkotiin.
 - Lapsen sairastumisesta ja kotiin jäämisestä on hyvä ilmoittaa lapsen ryhmän aikuiselle.
 - Lapsen tuomisessa ja päiväkodista hakemisessa on lähtökohtaisesti noudatettava lapsen päivittäistä hoitoaikaa.
 - Lasta hakiessa anna kaikki huomio hänelle esimerkiksi puhelimen yms. sijasta.
 - Lasta hakiessa pyritään vaihtamaan päivän kuulumiset koskien lapsen päivää (esimerkiksi päivän toiminnasta ja lapsen leikeistä).
-
- Hämeenlinnan kaupungilla on käytössä Päikky -varhaiskasvatusjärjestelmän, joka mahdollistaa lapsesi varhaiskasvatusaikojen sähköisen varaamisen sekä päiväkodin ja kodin välisen yhteydenpidon.
 - Mobiilisovellus on ladattavissa Play Kaupasta ja Apps Storesta (Päikky Huoltaja).
 - Käyttäjätunnus sovellukseen on matkapuhelinnumero ilman Suomen suuntanumeroa. Sinun tulee tunnistautua ensimmäisellä kerralla vahvalla tunnisteella ja asettaa itsellesi salasana.
-
- Päiväkodissa ulkoillaan päivittäin, joten lapselle tulee varata sähän sopivat vaatteet (Kumisaappaat, sade vaatteet, talvikengät, takki & housut.)
 - Laita lapsen vaatteisiin nimet.
 - Päiväkotiin on hyvä varata lapselle vaihtovaatteita.
 - Vaatteiden puhtaudesta huolehtiminen on vanhempien vastuulla.
 - Retkistä tai muista normaalista viikkorytmistä poikkeavista asioista/tapahtumista tiedotetaan aina erikseen.

Päiväkodin ryhmät:

- Vilperit, 1-5 v, p. 050 509 1601
- Hulivilit, 1-5 v, p. 050 509 1591
- Veijarit, 1-5 v, p. 050 509 1593
- Esiopetus: Haitulat, p. 050 509 1590

Liite 1 perehdytysesitteen pilottiversio

9.2 Esitteestä saatu palaute ja sen pohjalta eteneminen

Pilottiversiosta saadun sähköpostipalautteen perusteella esitettä muokattiin melko suurin ottein. Pilotti version sisältämä tieto oli kuitenkin oikeansuuntaista ja muokkaukset koskivat lähinnä lauserakennetta eli pilottiversion tieto, joka oli ranskalaisin viivoin esitetty, muokattiin osaksi kokonaisia lauseita. Tietopohjaan lisättiin päiväkodin ruokailun ajat sekä tietoa koskien erityisruokavaliota. Erityisruokavaliosta lisättiin esimerkiksi mistä huoltaja löytää sen ilmoittamiseen tarvittun lomakkeen, missä vaiheessa ilmoitus pitää päiväkotiin toimittaa sekä kuka huolehtii sen toimittamisesta ruokapalveluun. Palautteen pohjalta esitteeseen lisättiin lyhyt johdanto sivu, missä toivottiin vanhemmat lämpimästi tervetulleiksi päiväkodin asiakkaiksi. Johdannon alle jätettiin tilaa mahdollisesti myöhemmässä vaiheessa esitteeseen lisättävää kuvaa varten.

Lause muodot pyrittiin pitämään mahdollisimman kohteliaina ja rakenteeltaan helposti ymmärrettävinä. Esitteeseen luotiin myös sisällölle selkeät otsikot. Nämä otsikot ja niihin kuuluva teksti pyrittiin jäsentelemään esitteeseen selkeiksi omiksi kokonaisuuksikseen. Otsikot lihavoitiin, jotta ne erottuisivat selkeästi tekstistä.

10 Arviointi

Tässä pääluvussa kerrotaan lyhyesti kehittämistyön arvioinnista. Luvussa kerrotaan kehittämistyön tuloksien arvioinnista siitä näkökulmasta, että kehittämistyön tulokset eivät ole konkreettisesti mittavissa. Omassa luvussaan kerrotaan lyhyesti eettisyydestä ja sen toteutumisesta tässä kehittämismuotoisessa opinnäytetyössä. Kehittämistyön tuloksena syntyneen perehdytysesitteen ja siitä toimeksiantajalta saatu palaute esitetään omana lukunaan.

10.1 Kehittämistyön arviointi

Kehittämistyön tuloksia voidaan arvioida siitä näkökulmasta, että saavutettiinke kehittämistyölle asetetut tavoitteet. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että tavoite on jollain lailla mitattavissa oleva eli niin sanotusti validi. Mikäli tavoite ei ole konkreettisesti mittavissa oleva, niin arvioinnin yhteydessä puhutaan muutoksesta. Muutosta voidaan arvioida vertaamalla lopputulosta lähtötilanteeseen. (Kananen 81, 2012.)

Tällä kehittämistyöllä ja sen tuloksilla saavutettiin muutos johon kehittämistyössä, tulee aina pyrkiä. Muutos saavutettiin tuottamalla perehdytysesite varhaiskasvatuksen uusille asiakasperheille. Tällaista esitettä ei Hattelmalassa ole ollut aikaisemmin käytössä, joten pelkästään sen luomalla saavutettiin lähtökohtiin nähden muutos ennen kehittämistyön aloittamista valinneeseen asiantilaan. Kehittämistyö oli merkityksellistä siinä suhteessa, että sen tuloksena syntyi konkreettinen tulos eli perehdytysesite varhaiskasvatuksen uusille asiakasperheille. Tätä kehittämistyön tulosta toimeksiantaja voi hyödyntää tulevaisuudessa toimiessaan uusien asiakasperheiden kanssa.

10.2 Eettisyys osana opinnäytetyön prosessia

Opinnäytetöitä työstettäessä on noudatettava hyviä tieteellisiä käytäntöjä ja tutkimus eettisyyttä. Tutkimuksen eettisyydellä tarkoitetaan esimerkiksi yleisten sääntöjen noudattamista suhteessa työtovereihin, tutkimuksen kohteeseen, rahoittaja tahoon ja toimeksiantajaan. (Vilka 2015, 41.) Tekijänoikeuksien noudattaminen opinnäytetyötä tehdessä ovat puolestaan oleellinen osa hyviä tieteellisiä käytäntöjä. Tekijän oikeuksien noudattamisen oleellisena osana on opinnäytetyössä hyödynnettävien lähteiden merkitseminen oikeaoppisesti tekstiin,

sillä muuten kyse olisi plagioinnista. (Vilka 2021, 201.) Hyvän tieteellisen käytännön osana tutkijan tulee tiedon hankinnassa käyttää ainoastaan menetelmiä, jotka ovat tiedepiireissä hyväksytyjä toimintatapoja. Tuloksia esittäessä on hyvän tieteellisen käytännön kriteerien täyttämiseksi, tutkijan on toimittava huolellisesti, rehellisesti sekä tarkasti niin itse työssä kuin sen tuloksia esittäessä. (Vilka 2015, 41-42.)

Hyvät tieteelliset käytännöt huomioitiin tässä kehittämismuotoisessa opinnäytetyössä esimerkiksi niin, että lähdeviitteiden merkitsemisessä pyrittiin etenemään Laurean lähdeviiteohjeiden mukaisesti. TENK (2023) vaatimusten mukaisesti, koskien hyviä tieteellisiä käytäntöjä ja niiden toteutumista tässä opinnäytetyössä ja sen osana kehittämistyössä käytettiin tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä. Kehittämistyössä hyödynnetty tutkimusmenetelmä eli teemahaastattelu lukeutuu näihin hyvien tieteellisten käytäntöjen täyttämiseksi vaadittuihin tieteellisen tutkimuksen eettisesti kestäviin tutkimus menetelmiin. Opinnäytetyössä kokonaisuutena huomioitiin hyvät tieteelliset käytännöt ja niiden toteutuminen hakemalla ja saamalla lopulta tarvittava tutkimuslupa. Lisäksi hyvät tieteelliset käytännöt huomioitiin siinä, että kehittämistyössä hyödynnetty teemahaastattelun nauhoite nauhoitettiin suullisella luvalla ja kun sitä ei enää mihinkään tarvittu se hävitettiin asianmukaisesti.

10.3 Toimeksiantajan loppupalaute

Toimeksiantaja jatkokehittää ja muokkaa vielä esitettä eteenpäin ennen sen käyttöönottoa. Toimeksiantajan mukaan keskinäinen viestintämme olisi voinut parempaa esimerkiksi opinnäytetyö kokonaisuuden aikataulutusta koskien. Palautteen perusteella olisi minun myös pitänyt selkeämmin rajata teemahaastattelussa itse haastattelutilanne omaksi alueekseen ja siten yleinen keskustelu omakseen, jolloin ne eivät olisi sekoittuneet niin herkästi.

11 Pohdinta

Opinnäytetyön prosessi aloitettiin syksyllä 2022. Opinnäytetyön aihe löydettiin henkilökohtaisen kiinnostuksen ja toimeksiantajan tarpeiden pohjalta. Suunnitteluvaiheessa kävi selväksi, että opinnäytetyö tulisi muodoltaan olemaan kehittämismuotoinen. Suunnittelu vaihe kesti kaikkine vaiheineen ja käännteineen syyskuusta 2022 joulukuuhun 2022.

Itse opinnäytetyön edistämiseen siirryttiin talvella 2023 kun sille löytyi yksittäinen päiväkotitehtävä eli Hattelmalan päiväkotitehtävä toimeksiantajalta tahoksi. Suurin edistymisen suhteen tapahtui vasta maaliskuun vaihteessa. Tällä oli merkittävää vaikutusta opinnäytetyön prosessiin ja sen tuottamaan stressin tasoon. Jälkikäteen pohdittuna ja analysoituna olisi ollut järkevää järjestää enemmän aikaa ja voimavaroja opinnäytetyön prosessin kaikkiin vaiheisiin. Sorruin kuitenkin aliarvioimaan opinnäytetyön prosessin vaatiman ajan ja samanaikaisesti yliarvioin hieman omia kykyjäni tuottaa tekstiä ja etsiä tietoa ja muita opinnäytetyön onnistumisen ja valmistumisen kannalta olennaisia asioita. Lopulta kuitenkin henkilökohtaiselta kannalta tarkasteltuna opinnäytetyön prosessi saatiin valmiiksi aikataulun tiukkuudesta huolimatta.

Opinnäytetyön tuloksena tuotetun esitteen sisällön suhteen oli vielä pilottivaiheessa hieman säätämistä. Pilotti vaiheen esiteversio oli melko raakile ja se sisälsi ainoastaan esitteen sisältöä yksittäisinä lauseina. Pilottiversiosta saadun sähköpostipalautteen perusteella esitettä muokattiin. Pilotti version sisältämä tieto oli kuitenkin oikeansuuntaista ja muokkaukset koskivat lähinnä lauserakennetta eli pilottiversion tieto muokattiin osaksi kokonaisia lauseita. Tietopohjaan lisättiin päiväkodin ruokailun ajat sekä tietoa koskien erityisruokavaliota. Erityisruokavaliosta lisättiin esimerkiksi mistä huoltaja löytää sen ilmoittamiseen tarvittavan lomakkeen, missä vaiheessa ilmoitus pitää päiväkotiin toimittaa sekä kuka huolehtii sen toimittamisesta ruokapalveluun. Palautteen pohjalta esitteeseen lisättiin lyhyt johdanto sivu, missä toivottiin vanhemmat lämpimästi tervetulleiksi päiväkodin asiakkaiksi.

Itse opinnäytetyön kirjallinen osuus eli tietoperusta jäi osittain melko lyhyeksi. Juuri tässä kohtaa esimerkiksi näkyi aikaresurssien niukkuus opinnäytetyön edistämiseksi. Tietopohjasta esitteen sisältöön vaikuttaneita asioita oli hieman niukasti. Tämä johtui osaltaan siitä, että tietopohjan ja teemahaastattelussa saadut tiedot koskien esitettä ja sen sisältöä olivat samansuuntaisia. Esimerkiksi molemmista nousi esille, ettei sairasta lasta tulisi viedä päiväkotiin kuin myös kehoitus vanhemmille antaa mahdollisimman paljon huomiota lapselle häntä päiväkodista haettaessa. Perehdytys osiosta opinnäytetyön tietopohjasta on otettu tietoa osaksi esitettä koskien selkokieliäisyyttä. Esitteestä pyrittiin tekemään mahdollisimman pitkälti selkokieliäinen, jotta sen lukeminen ja luetun sisäistäminen olisi mahdollisimman helppoa. Lauerakenteet pyrittiin pitämään lyhyinä ja helppoina. Tässä ei kuitenkaan parhaalla mahdollisella tavalla kenties onnistuttu, kun koko esitettä ja sen sisältöä tästä näkökulmasta kriittisesti tarkasteltiin.

Opinnäytetyön prosessi tarjosi mahdollisuuksia sekä haasteita. Näitä haasteita pyrittiin parhaimman mukaan ratkaisemaan ja siinä kohtalaisesti onnituttiinkin. Koko prosessia jälkikäteen tarkkaillen olisi opinnäytetyön suunnitelma pitänyt tehdä kokonaisvaltaisemmin ja paremmin, jolloin se olisi tarjonnut paremmin tukea koko prosessin etenemisen ajan. Aika resurssit ja niiden riittävyys olisi myös pitänyt ottaa paremmin huomioon koskien etenkin kehittämistyön tuloksena tuetettua esitettä. Paremmalla aikaresurssien hallinnalla olisi myös toimeksiantaja taholle jäänyt paremmin aikaa antaa palautetta ja sitä kautta osallistua esitteen tekemiseen kattavammin.

Lähteet

Painetut

Airaksinen, T. & Vilkka, H. 2003. Toiminallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Eklund, A. 2018. Tervetuloa meille! uuden työntekijän perehdytys. Helsinki: Grano.

Eskola, J. & Suoranta, j. 2005. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 7. Painos. Tampere: Vastapaino.

Helenius, A. & Lummelahti, L. 2014. Leikin käsikirja. 2. Painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kananen, J. 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kangas, P. & Hämäläinen, J. 2010. Perehdyttämisen suunnittelu ja toteutus. 3. Painos. Työturvallisuuskeskus.

Rantanen, T. & Toikko, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen yliopistopaino.

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. 5. Painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Vilka, H. 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä. Jyväskylä: PS-kustannus.

Sähköiset

Hämeenlinna 2022. Hattelmalan päiväkoti. Viitattu 17.1.2023.

<https://www.hameenlinna.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/paivakodit-ja-perhepaivahoito/hattelmalan-paivakoti/>

Hämeenlinna 2022. Varhaiskasvatussuunnitelma. Viitattu 17.1.2023.

<https://www.hameenlinna.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/>

Tutkimus eettinen neuvottelukunta 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö. Viitattu 10.5.2023

Mannerheimin lastensuojeluliitto 2023. Lapsi aloittaa päivähoidon. Viitattu 17.4.2023.

<https://www.mll.fi/vanhemmille/vinkkejä-lapsiperheen-arkeen/lapsi-aloittaa-paivahoidon/>

Opetushallitus 2022a. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma-mallilomake ja ohjeistus. Viitattu 28.2.2023.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/lapsen-varhaiskasvatussuunnitelma-mallilomake-ja-ohjeistus>

Opetushallitus 2022b. Mitä on varhaiskasvatus. Viitattu 1.3.2023.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus>

Opetus- ja kulttuuri ministeriö 2022a. Varhaiskasvatus. Viitattu 3.3. 2023.

<https://okm.fi/varhaiskasvatus>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2022b. Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen. Viitattu 11.3. 2023.

<https://okm.fi/varhaiskasvatusoikeus>

Opetus- ja kulttuuri ministeriö 2022c. Varhaiskasvatuksesta perittävät asiakasmaksut. Viitattu 11.3.2023.

<https://okm.fi/varhaiskasvatusmaksut>

Suomen vanhempainliitto 2019. Päiväkoti alkaa, tervetuloa. Viitattu 27.4.2023.

<https://vanhempainliitto.fi/vanhempainliitto/vanhempainliitto/paivakoti-alkaa-tervetuloa/>

Työturvallisuuskeskus 2023. Perehdyttäminen ja työnopastus. Viitattu 28.4.2023.

<https://ttk.fi/julkaisu/perehdyttaminen-ja-tyonopastus-ennakoivaa-tyosuojelua/>

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Viitattu 28.3.2023.

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteet-2022>

Lakiluettelo

Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta 753/2018. Viitattu 4.4.2023.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180753>

Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista 1053/2016. Viitattu 4.4.2023.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161503>

Varhaiskasvatuslaki 540/2018. Viitattu 5.4.2023.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180540#L3>

Julkaisemattomat

Ensimmäinen julkaisematon lähde

Kuviot

Kuvio 1: Numerointipainike **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

Kuvio 2: Mallikuvio **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

Taulukot

Taulukko 1: Esimerkkitaulukko haastattelun analysoinnista teemoittelua hyödyntäen 18

Liitteet

Liite 1: Perehdytysesitteen pilottiversio	18
Liite 2: Toisen liitteen otsikko	31

Liite 1: Ensimmäisen liitteen otsikko

Liite 2: Toisen liitteen otsikko